

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.08.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	09.03.2003
Avaldamismärge:	

Töötü sotsiaalse kaitse seadus

Vastu võetud 14.06.2000

[RT I 2000, 57, 371](#)

jõustumine 01.10.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.06.2001	RT I 2001, 59, 359	01.01.2002
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib töötuna arvelolekut ja töötü riikliku abiraha, ühekordse toetuse ning õppestipendiumi maksmist tööhõiveameti kaudu.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi .
[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Õigus saada töötü riiklikku abiraha

Käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel on õigus saada töötü riiklikku abiraha:

- 1) Eesti alalisel elanikul;
- 2) tähtajalise elamisloa alusel Eestis elavale välismaalasele;
- 3) Eestis viibival pagulasel kuni elamisloa tähtaja lõppemiseni.

§ 3. Töötuna arvelevõtmine

(1) Töötü on täieliku või osalise töövõimega isik, kelle vanus on 16 aastat või üle selle kuni vanaduspensionini eani, kes on töötü, valmis kohe töötü asuma ning otsib töötü. Isik otsib töötü, kui ta pöördub tööhõiveametisse vähemalt kord 30 päeva jooksul sooviga kohe töötü asuda ning on valmis osalema tööturukooolituses.

(2) Töötü võtab arvele elukohajärgne tööhõiveamet.

(3) Isik võetakse tööhõiveametis töötuna arvele, kui ta pöördub tööhõiveametisse ja esitab vajalikud dokumendid Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(4) Isikut ei võeta töötuna arvele, kui ta:

- 1) töötü töö- või teenistuslepingu või muu sellesarnase püsiva iseloomuga teisele isikule teenuse osutamise lepingu alusel või on avalikus teenistuses;
- 2) tegutseb ettevõtjana;
- 3) õpib õppeasutuses päevases või statsionaarses õppevormis;
- 4) teenib kaitseväes või asendusteenistuses;
- 5) on rase ja kellel arsti määratud sünnitustähtajani on jäänud vähem kui 70 kalendripäeva.

[[RT I 2002, 53, 336](#)- jõust. 01.07.2002]

§ 4. Töötuna arveloleku lõpetamine

Töötuna arvelolek lõpetatakse, kui isik:

- 1) katkestab töötütsingu rohkem kui 30 päevaks;
- 2) jõuab vanaduspensioniiikka või talle on määratud ennetähtaegne vanaduspension;

- 3) teist korda keeldub pakutud sobivast tööst või tööturukoolitusest;
- 4) katkestab tööturukoolituse tööhõiveameti nõusolekuta;
- 5) saab tööturutoetust või
- 6) käesoleva seaduse § 3 lõike 4 punktides 1-4 loetletud juhtudel;
- 7) käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 loetletud juhtudel.

§ 5. Töötu õppestipendium

- (1) Töötu õppestipendiumi makstakse isikule, kes tööhõiveameti kaudu osaleb vähemalt 80 tundi kestval tööturukoolitusel.
- (2) Õppestipendiumi arvutatakse töötule iga õppetööl oldud õppepäeva eest koolitaja esitatud andmete alusel.
- (3) Õppestipendiumi määra ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus. Õppestipendiumi määr ei või olla väiksem kui töötu riikliku abiraha pooleteisekordne määr.
- (4) Õppestipendiumi määrab, arvutab ja maksab töötu elukohajärgne tööhõiveamet. Õppestipendiumi makstakse töötu elukohajärgse tööhõiveameti kaudu töötu soovil tema pangakontole või posti teel.

§ 6. Töötu riikliku abiraha määr ja abiraha maksmise aeg

- (1) Töötu riikliku abiraha määrab, arvutab ja maksab töötu elukohajärgne tööhõiveamet. Abiraha makstakse töötu elukohajärgse tööhõiveameti kaudu töötu soovil tema pangakontole või posti teel.
- (2) Töötu riikliku abiraha määra kehtestab Vabariigi Valitsus.
- (3) Abiraha makstakse töötuna arveloleku ajal üldjuhul kuni 270 päeva. Töötul, kellele töötuskindlustushüvitist maksti lühema perioodi jooksul kui 270 päeva, on õigus abirahale kuni 270 päeva täitumiseni. Abiraha hakatakse arvestama kaheksandast päevast selle määramisest arvates.

§ 7. Töötu riikliku abiraha saamise tingimused

- (1) Õigus saada töötu riiklikku abiraha on isikul, kes töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuu jooksul on olnud hõivatud tööga või tööga võrdsustatud tegevusega vähemalt 180 päeva, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 loetletud juhud.
- (2) Töö ja tööga võrdsustatud tegevus on:
 - 1) töötamine töölepingu või muu sellesarnase püsiva iseloomuga teisele isikule teenuse osutamise lepingu alusel või avalikus teenistuses Eestis või lähetatud töötajana välismaal;
 - 2) töötamine riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuses avaliku teenistuse seaduse (RT I 1995, 16, 228; 1999, 7, 112; 10, 155; 26, 271 ja 276; 2000, 25, 144 ja 145; 28, 167) või avalikku teenistust reguleerivate seaduste alusel;
 - 3) tegutsemine ettevõtjana Eestis;
 - 4) õppimine õppeasutuses päevases või statsionaarses õppevormis;
 - 5) teenimine kaitseväes või asendusteenistuses.
- (3) Varasemat tööga või tööga võrdsustatud tegevusega hõivatust ei nõuta isikult, kes töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuu jooksul vähemalt 180 päeva:
 - 1) on ühe vanemana või eestkostjana kasvanud kuni 18-aastast keskmise, raske või sügava puudega last, alla 8-aastast last või 8-aastast last kuni esimese klassi lõpetamiseni;
 - 2) on olnud haiglaravil;
 - 3) on hooldanud haiget, püsivalt töövõimetut isikut või vanurit sotsiaalhoolekande seaduse (RT I 1995, 21, 323; 1996, 49, 953; 1997, 35, 538; 77, 1309; 2000, 33, 198) § 15 lõike 2 alusel kirjalikult sõlmitud perekonnas hooldamise lepingu alusel;
 - 4) ei ole töötanud invaliidisuse või püsivalt töövõimetuks tunnistamise tõttu;
 - 5) on olnud vahi all või kandnud karistust vanglas.[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

- (4) Töötu abiraha ei maksta perioodil, mil töötule makstakse töötuskindlustushüvitist töötuskindlustuse seaduse alusel.

§ 8. Töötu riikliku abiraha määramine ja maksmine

- (1) Õigus saada töötu riiklikku abiraha on töötuna arvel oleval isikul, kes tööhõiveameti määratud ajal pöördub sinna vähemalt kord 30 päeva jooksul ja kellel puudub sissetulek töötu riikliku abiraha ulatuses, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud töötul. Sissetuleku hulka ei arvata riiklikke toetusi.
- (2) Abiraha ei maksta selle saamise õiguse tekkest alates 60 päeva jooksul isikule, kes:
 - 1) õppis enne töötuna arvele võtmist õppeasutuses päevases või statsionaarses õppevormis;
 - 2) lõpetas töötamise või teenistuse tööandja algatusel viimases töökohas töökohustuste rikkumise, usalduse kaotamise või vääritud teo tõttu.

(3) Töötu riiklikku abiraha ei maksta töötule, kes saab riiklikku pensioni või stipendiumi või on riiklikul ülalpidamisel või kellel on vähemalt töötua abiraha suurune sissetulek.

(4) Töötu riikliku abiraha maksmise korra kehtestab sotsiaalminister.

§ 9. Töötu riikliku abiraha maksmise peatamine

Töötu riikliku abiraha maksmine peatatakse:

- 1) kui isik esmakordselt keeldub talle pakutud sobivast tööst - kümneks kalendripäevaks;
- 2) kui isik esmakordselt keeldub tööturukoolitusest, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 loetletud põhjustel - kümneks kalendripäevaks;
- 3) töötua haigestumise korral - arsti väljastatud dokumentide alusel haiguse ajaks, kusjuures töötua riikliku abiraha saamise aeg pikeneb haigusaja võrra. Töötu, kellel puudub sissetulek, võib haiguse aja eest taotleda käesoleva seaduse §-s 12 ettenähtud ühekordset toetust. Sel juhul tema töötua riikliku abiraha saamise aeg ei pikene.
- 4) määratud ajal tööhõiveametisse mõjuva põhjuseta ilmumata jätmise korral - viimasest pöördumisest kuni uue pöördumiseni.

§ 10. Töötu riikliku abiraha saamise õiguse säilimine

(1) Töötul säilib õigus saada töötua riiklikku abiraha, kui ta on keeldunud tööturukoolitusest järgmistel põhjustel:

- 1) vanaduspensionieani on jäänud vähem kui viis aastat;
- 2) õpitav eriala või amet ei sobi töötule tema terviseseisundi tõttu.

(2) Töötul säilib õigus saada töötua riiklikku abiraha, kui ta on keeldunud hädaabitööst.

(3) Töötul säilib õigus saada töötua riiklikku abiraha hädaabitööl või tööturukoolitusel osalemise ajal.

(4) Töötul on õigus saada riiklikku abiraha pärast abiraha saamise 270-päevast ajavahemikku või käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 nimetatud 210-päevast ajavahemikku:

- 1) pensioniikka jõudmiseni, kui tal on vanaduspensionieani jäänud vähem kui 180 kalendripäeva;
- 2) sünnituseni, kui tal on arsti määratud sünnitustähtajani jäänud vähem kui 70 kalendripäeva;
- 3) 90 päeva, eestkostjal või ühel vanematest, kes kasvatab vähemalt kolme või enam alla 18-aastast last;
- 4) kui ta ei ole 270 päeva jooksul leidnud sobivat tööd temast olenematul põhjusel. Sel juhul võib tööhõiveamet tema töötua abiraha saamise õigust pikendada sotsiaalministri kehtestatud korras ja tingimustel kuni 90 päeva.

§ 11. Töötu riikliku abiraha maksmise lõpetamine

Töötu riikliku abiraha maksmine lõpetatakse, kui:

- 1) töötul tekib vähemalt töötua riikliku abiraha suurune sissetulek, mille hulka ei arvata riiklikke toetusi;
- 2) töötua abiraha on makstud käesoleva seaduse § 6 lõikes 3 ettenähtud aja eest;
- 3) töötuna arvelolek lõpetatakse käesoleva seaduse §-s 4 loetletud juhtudel.

§ 12. Ühekordne toetus

Tööhõiveamet võib maksta töötule ühekordset toetust Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja korras.

§ 13. Tööhõiveametite ja töötua sotsiaalse kaitse kulude rahastamine

Tööturuameti ja tööhõiveametite ülalpidamise ning töötua abirahaks, õppestipendiumiks ja ühekordseks toetuseks ettenähtud kulud kaetakse riigieelarvest.

§ 14. Vaidluste lahendamine

Isik, kes leiab, et töötuna arvele võtmisel, töötua riikliku abiraha, ühekordse toetuse või õppestipendiumi määramisel on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada Tööturuametile vaide.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 15. Ebaõigete andmete esitamisega töötuna arvelevõtmist, töötua riiklikku abiraha, õppestipendiumi või ühekordset toetust taotlenud isik

(1) Töötuna arvelevõtmist, töötua riiklikku abiraha, õppestipendiumi või ühekordset toetust teadlikult ebaõigete andmete esitamise teel taotlenud isiku töötuna arvelolek lõpetatakse ning ta kaotab kaheks aastaks õiguse olla tööhõiveametis töötuna arvel.

(2) Ebaõigete andmete esitamisega saadu tuleb hüvitada või see nõutakse tagasi kohtu korras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ebaõigete andmete esitamisega saadu tagasinõudmiseks võib tööhõiveamet teha ettekirjutuse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kohustuse täitmata jätmise korral võib tööhõiveamet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses (RT I 2001, 50, 283; 94, 580) sätestatud korras.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud sunniraha ülemmäär on 7000 krooni.

(6) Ettekirjutus ja sunnivahendi rakendamise hoiatus saadetakse isikule viie tööpäeva jooksul, arvates haldusakti tegemise päevast.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 16. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 17. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. oktoobril